

**ΑΠΛΗΡΩΤΗ
ΕΡΓΑΣΙΑ**

EKA

ΑΠΛΗΡΩΤΗ ΕΡΓΑΣΙΑ:
μάστιγα στην εποχή της κρίσης

Δέσμη προτάσεων για την αντιμετώπιση των συνεπειών της

Τα τελευταία επτά χρόνια όλοι βιώνουμε μια βίαιη επιβολή μνημονιακών νόμων και μέτρων που έχουν επιφέρει καθίζηση του βιοτικού μας επιπέδου, ανεργία σε πολύ υψηλά επίπεδα και καταστροφή των εργασιακών μας δικαιωμάτων. Ουσιαστική κατάργηση των Συλλογικών Συμβάσεων και αυξανόμενη εργοδοτική αસυδοσία είναι το αποτέλεσμα της κρίσης που όλο και βαθαίνει.

Το Εργατοϋπαλληλικό Κέντρο της Αθήνας από τη φύση του και τη δομή του ασχολείται και προστατεύει εκτός από τα σωματεία μέλη του και μεμονωμένους εργαζόμενους μικρομεσαίων επιχειρήσεων που απευθύνονται σε εμάς. Με αυτές τις επαφές γνωρίζουμε και τις νέες αλλά και παλιές τακτικές που εφαρμόζουν οι εργοδότες εκμεταλλευόμενοι την άγνοια και το φόβο των εργαζομένων.

Το σημαντικότερο πρόβλημα που ανακύπτει είναι η απλήρωτη εργασία. Συνάδελφοι που εργάζονται ως δίκωροι, τετράωροι ή εξάωροι είναι σύνηθες να είναι απλήρωτοι για αρκετούς μήνες και όταν διεκδικούν τα χρήματά τους να απολύονται. Το ΕΚΑ παρεμβαίνει στους εργοδότες, προσφεύγει στην Επιθεώρηση Εργασίας, αλλά πολλοί εργοδότες ενώ αναγνωρίζουν τις οφειλές, εκμεταλλεύονται την οικονομική αδυναμία των εργαζομένων και στοχεύουν σε χρονοβόρες διαδικασίες. Πρέπει στο σημείο αυτό να συνυπολογίσουμε και το κόστος της προσφυγής στη δικαιοσύνη, σε συνδυασμό με την αυτονόητη χρονική καθυστέρηση στην απονομή της, κόστος το οποίο, σε περιπτώσεις χαμηλού ύψους οφειλών, να καθιστά ασύμφορη την προσφυγή αυτή.

Η απλήρωτη εργασία όμως είναι σύνηθες φαινόμενο και σε εργαζόμενους πλήρους απασχόλησης. Από την εμπειρική έρευνα που το ΕΚΑ έχει διεξάγει, είτε με επιτόπιες αυτοψίες είτε με καταγγελίες είτε με αιτήματα παρεμβάσεων είτε με ερωτήματα στη Νομική μας Υπηρεσία, προκύπτει ότι το ποσοστό των εργαζομένων που λαμβάνει το μισθό εκτός της προκαθορισμένης από το νόμο ή τη σύμβαση εργασίας ημέρα, έστω και κατά μία ημέρα, είναι πάνω από τους μισούς! Το νέο φαινόμενο που έχει καταγγεληθεί στο ΕΚΑ είναι ο εργοδότης, συνήθως μετά την πίεση των συναδέλφων για πληρωμή, να εμφανίζει ως οικειοθελείς τις αποχωρήσεις των εργαζομένων για να αποφεύγει τις αποζημιώσεις. Φυσικά παρουσιάστηκε και το εξωφρενικό παράδειγμα εργοδότη που απέλυσε δύο εργαζόμενες σε εταιρία τηλεπωλήσεων και τους ζήτησε να μείνουν κάποιους μήνες για να πάρουν την αποζημίωση με τις νέες πωλήσεις που θα κάνουν!! Για το λόγο αυτό έχουν πολλαπλασιαστεί τα φαινόμενα ηθικής παρενόχλησης (mobbing) στο χώρο εργασίας, τα οποία μάλιστα συνοδεύονται από ευθείες απειλές για μη καταβολή ούτε ενός ευρώ, φθάνοντας, σε κάποιες περιπτώσεις-ευτυχώς λίγες ακόμα-, σε απειλές κατά της σωματικής ακεραιότητας του εργαζόμενου.

Μια ακόμη κατηγορία εργοδοτών είναι αυτοί που έχουν σταματήσει τις εργασίες της επιχείρησης, δεν την έχουν κλείσει, αλλά και δεν απολύουν τους εργαζόμενους. Επομένως αυτοί είναι όμηροι μιας διαδικασίας που δεν είναι ούτε εργαζόμενοι ούτε άνεργοι. Παραμένουν εγκλωβισμένοι καθώς ούτε πληρώνονται, ούτε ο ΟΑΕΔ τους αναγνωρίζει ως ανέργους και αν παραιτηθούν χάνουν κάθε δικαίωμα αποζημίωσης. Επισημαίνουμε ότι ο ΟΑΕΔ, κάκιστα, ακόμα και αν οι εργαζόμενοι αυτοί δηλώσουν

Απλήρωτη εργασία: μάστιγα στην εποχή της κρίσης

Δέσμη προτάσεων για την αντιμετώπιση των συνεπειών της

ότι αποχωρούν από υπαιτιότητα του εργοδότη τους, δεν τους χορηγεί επίδομα ανεργίας ενώ, αν αυτοί δεν προσφύγουν και δικαστικά, δεν τους εγγράφει καν στα μητρώα ανέργων!

Σε όλες αυτές τις περιπτώσεις και σε πολλές άλλες που διαρκώς προστίθενται, θα θέλαμε να καταθέσουμε ορισμένες προτάσεις που διευκολύνουν και ανακουφίζουν ένα ποσοστό εργαζομένων. Το πρώτο ανάχωμα στην εργοδοτική αυθαιρεσία και το μοναδικό άμεσα παρεμβατικό εργαλείο που μένει στα Συνδικάτα είναι η Επιθεώρηση Εργασίας. Δυστυχώς όμως τα διοικητικά πρόστιμα ή μια σύσταση ή ακόμα και η ποινική διαδικασία που είναι οι δυνατότητες της υπηρεσίας, δε ωφελούν στην πληρωμή των δεδουλευμένων. Προτείνουμε λοιπόν:

- Την ενίσχυση του ρόλου της Επιθεώρησης Εργασίας ώστε να έχει πιο αποφασιστικό και άμεσα εκτελεστό χαρακτήρα.
- Την ενίσχυσή της με νέο προσωπικό ώστε και οι έλεγχοι να αυξηθούν, αλλά και οι διαδικασίες να είναι πιο άμεσες.

Μέσα για την αποτελεσματική παρέμβαση των τοπικών Επιθεωρήσεων Εργασίας

Με βάση την ισχύουσα νομοθεσία, προβλέπονται διοικητικά πρόστιμα σε βάρος του εργοδότη, στην περίπτωση παραβίασης της εργατικής νομοθεσίας. Τα πρόστιμα αυτά, βάσει του Νόμου, υπόκεινται σε ένδικα μέσα στα Διοικητικά Πρωτοδικεία, οι δε προσφυγές μπορεί να συζητηθούν στο ακροατήριο μετά από 4 ή 5 έτη! Αυτό σημαίνει ότι ο εργοδότης, ειδικά αν έχει πετύχει και την αναστολή εκτέλεσης της πράξης επιβολής του προστίμου, δεν θα έχει καμία υποχρέωση τακτοποίησης της οφειλής του έναντι του εργαζομένου, ενώ, ακόμα και στην περίπτωση του διοικητικού προστίμου, αυτό θα οφείλεται στο Κράτος και όχι στον εργαζόμενο! Για το λόγο αυτό και στα πλαίσια της συνταγματικής αρχής της διάκρισης των εξουσιών, με βάση την οποία μόνη η δικαστική εξουσία έχει την αρμοδιότητα επίλυσης μίας ιδιωτικής διαφοράς και προκειμένου να υπάρξει αποτελεσματικότητα στην παρέμβαση της Επιθεώρησης Εργασίας στις περιπτώσεις απλήρωτης εργασίας, προτείνουμε:

- Οι καταγγελίες για απλήρωτη εργασία να εξετάζονται κατ' απόλυτη προτεραιότητα από το ΣΕΠΕ.
- Με το πέρας της διαδικασίας ενώπιον του Επιθεωρητή και εφόσον δεν έχει τακτοποιηθεί η διαφορά, να ζητείται η προσκομιδή απόδειξης τραπεζικής κατάθεσης του μισθού, με βάση και την Κ.Υ.Α. 22528/430 /17-05-2017, εντός δύο (2) ημερών, σε αντίθετη περίπτωση να επιβάλλεται πρόστιμο **τουλάχιστον ίσο με τον μικτό οφειλόμενο μισθό στον εργαζόμενο**.
- Τα μη αμφισβητηθέντα (ή αυτά τα οποία έχουν κριθεί τελεσίδικα νόμιμα από τα Διοικητικά Δικα-

στήρια) Δελτία Εργατικής Διαφοράς ή οι Πράξεις Επιβολής Προστίμου να αποτελούν τεκμήρια βασιμότητας της αξίωσης του εργαζομένου ενώπιον των αρμοδίων Δικαστηρίων.

- Να θεσμοθετηθεί η δημιουργία συλλογικών οργάνων επίλυσης εργατικών διαφορών τριμερούς εκπροσώπησης στο ΣΕΠΕ, κατά το πρότυπο των Τοπικών Διοικητικών Επιτροπών του ΙΚΑ.
- Να θεσμοθετηθεί η ουσιαστική παρουσία συνδικαλιστικών εκπροσώπων των εργαζομένων (επιχειρησιακού και κλαδικού πρωτοβάθμιου σωματείου, Ομοσπονδιών ή Εργατικών Κέντρων) σε ελέγχους των Επιθεωρητών Εργασίας, με ορισμό εκ των προτέρων από τα Συνδικάτα πιστοποιημένων εκπροσώπων τους με αποφασιστικές αρμοδιότητες (επιλογή ελεγκτέου, διατύπωση γνώμης για το αποτέλεσμα και το τυχόν επιβληθσόμενο πρόστιμο κλπ.).
- Να επεκταθεί ο θεσμός της **Νομικής Συνδρομής του Ν. 3226/2004** σε πολίτες χαμηλού εισοδήματος, με τη διεύρυνση των οικονομικών κριτηρίων των δικαιούχων νομικής βοήθειας, σε όσους το ετήσιο οικογενειακό εισόδημα δεν υπερβαίνει το σύνολο των κατώτατων ετήσιων ατομικών αποδοχών που προβλέπει η Εθνική Γενική Συλλογική Σύμβαση Εργασίας και όχι των 2/3 όπως ισχύει σήμερα.
- Να προβλεφθεί κονδύλι ενίσχυσης των Συνδικάτων, για παροχή δωρεάν νομικής συνδρομής στους ανωτέρω δικαιούχους, με απόδοση λογαριασμού.

Μέτρα που αφορούν την Κεντρική Διοίκηση και τη Δικαιοσύνη

- Να προβλεφθεί αντίστοιχη διάταξη με αυτή που ψηφίστηκε πρόσφατα στο άρθρο 20 του ν. 4472/2017, (για τις εργοδοτικές αξιώσεις σύμφωνα με το άρθρο 656 του Αστικού Κώδικα), έτσι ώστε διαφορές που να έχουν ως βάση την απλήρωτη εργασία να εκδικάζονται εντός 30 ημερών από τα αρμόδια δικαστήρια.
- Οι εργαζόμενοι εταιριών που έχουν κατ' ουσίαν διακόψει τη δραστηριότητά τους χωρίς να έχουν καταγγείλει τη σύμβασή τους και που είναι απλήρωτοι τουλάχιστον έξι μήνες να θεωρούνται από τον ΟΑΕΔ άνεργοι, λαμβάνοντας όλα τα ωφελήματα, χωρίς να χάνουν τα δικαιώματα αποζημιώσεων απόλυσης.
- Να μη γίνονται αποδεκτές οικειοθελείς αποχωρήσεις χωρίς την υπογραφή εργαζομένου ή τουλάχιστον αυτές να συνοδεύονται υποχρεωτικά από εξώδικη προειδοποίηση με προθεσμία αντίστοιχη με αυτή της τακτικής καταγγελίας της σύμβασης εργασίας εκ μέρους του εργοδότη.
- Να καταργηθεί το τέλος δικαστικού ενσήμου και το τέλος απογράφου από τις εργατικές διαφορές για απλήρωτη εργασία στα πολιτικά δικαστήρια

Απλήρωτη εργασία: μάστιγα στην εποχή της κρίσης

Δέσμη προτάσεων για την αντιμετώπιση των συνεπειών της

- Το έγκλημα της μη καταβολής των αποδοχών να θεωρείται διαρκές αυτόφωρο έγκλημα.
- Σε περίπτωση καταδίκης του εργοδότη για τη μη καταβολή της μισθοδοσίας με αυτόφωρη διαδικασία, η έφεση που τυχόν ασκηθεί να μην έχει ανασταλτικό αποτέλεσμα μέχρι την πλήρη και ολοσχερή εξόφληση των καθυστερούμενων αποδοχών.
- Να θεσμοθετηθεί αντίστοιχη διάταξη με εκείνη του άρθρ. 8 παρ.3 Ν. 4443/2016, έτσι ώστε οι Συνδικαλιστικές οργανώσεις να μπορούν να αντιπροσωπεύουν τον βλαπτόμενο ενώπιον των δικαστηρίων και να τον εκπροσωπούν ενώπιον οποιασδήποτε διοικητικής αρχής ή διοικητικού οργάνου, εφόσον προηγουμένως παρασχεθεί η συναίνεσή του με συμβολαιογραφικό έγγραφο όπου απαιτείται ή ιδιωτικό έγγραφο, το οποίο φέρει θεώρηση του γνησίου της υπογραφής.
- Η πρόσθετη παρέμβαση των Συνδικαλιστικών οργανώσεων υπέρ μελών τους που προβλέπεται στο άρθρ. 622 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας να μην υπόκειται σε προθεσμία και να απαλλάχθει από κάθε κόστος.

Ειδικά επί των προνομίων των εργατικών απαιτήσεων σε περίπτωση πτώχευσης ή πλειστηριασμού περιουσίας του εργοδότη

Με την τροποποίηση του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας με το Ν. 4335/2015, άλλαξε άρδην ο τρόπος και η σειρά ικανοποίησης των πιστωτών σε περίπτωση πλειστηριασμού καθώς και σε περίπτωση εκποίησης μέσω πτωχευτικής διαδικασίας της περιουσίας του οφειλέτη-εργοδότη. Πρώτα ικανοποιούνται οι απαιτήσεις των δανειστών της πτωχής για τις οποίες υπάρχει ενέχυρο ή υποθήκη ή προσημείωση υποθήκης. Εφόσον πρόκειται για ακίνητο ικανοποιούνται κατά τα 2/3 οι απαιτήσεις των εμπραγμάτως εξασφαλισμένων δανειστών και κατά το 1/3 οι εργατικές απαιτήσεις μαζί με τις απαιτήσεις του Δημοσίου και των φορέων κοινωνικής ασφάλισης. Ήδη βέβαια από τον Απρίλιο 2013, οι απαιτήσεις του Δημοσίου για ΦΠΑ με τις προσαυξήσεις είχαν αποκτήσει υπερπρόνομο έναντι όλων των απαιτήσεων, των εργατικών και των φορέων κοινωνικής ασφάλισης συμπεριλαμβανομένων.

Στο πλαίσιο αυτό και προκειμένου να αποκατασταθεί η ισορροπία στην ικανοποίηση των πιστωτών, δεδομένου ότι οι εργαζόμενοι, καθόλη τη διάρκεια ύπαρξης της επιχείρησης του εργοδότη τους, δεν έχουν καμία ουσιαστική δυνατότητα είσπραξης των οφειλών από απλήρωτη εργασία, σε αντίθεση με τις τράπεζες και το Δημόσιο (άμεσες κατασχέσεις, ατομική ευθύνη, ποινική ευθύνη εκπροσώπων κλπ.), προτείνουμε όπως, άμεσα:

- Καταργηθεί η άδικη και αντισυνταγματική διάταξη του άρθρ. 33 Ν. 4141/5-4-2013 με την οποία το Δημόσιο για τις απαιτήσεις του από ΦΠΑ απέκτησε ξαφνικά και αναδρομικά υπερπρονόμιο έναντι των εργατικών απαιτήσεων και των φορέων κοινωνικής ασφάλισης, στους πίνακες κατάταξης σε πλειστηριασμούς και πτωχεύσεις εργοδοτών που έγιναν μέχρι την εισαγωγή της νέας πολιτικής δικονομίας (31-12-2015).
- Επαναφερθεί το απολύτως επιτυχημένο σύστημα προνομίων (του Ν. 1565/85), με το οποίο οι οφειλόμενες αποδοχές της τελευταίας διετίας και η αποζημίωση απόλυσης, κατατάσσονται στην Τρίτη τάξη των προνομίων, πριν τη διαίρεση του πλειστηριάσματος.

Επί των εργολαβικών αναθέσεων

- Να θεσπιστεί ευθύνη αλληλεγγύως και εις ολόκληρο και για τον αναθέτοντα φορέα ή αρχή για όλες τις απλήρωτες οφειλές και όχι για αυτές που αφορούν τους τρεις (3) τελευταίους μήνες, δυνάμει του άρθρ. 138 παρ.9 Ν. 4412/2016.
- Να τίθεται ως προϋπόθεση καταβολής του εργολαβικού ανταλλάγματος η προσκομιδή στη Διευθύνουσα Υπηρεσία του κυρίου του έργου καταθετηρίων τράπεζας, από τα οποία να αποδεικνύεται η εξόφληση του προσωπικού.
- Να θεσπιστεί αντίστοιχη διάταξη με αυτή του άρθρ. 68 Ν. 3863/2010 (για την ευθύνη των εργολάβων επιχειρήσεων παροχής υπηρεσιών καθαρισμού/φύλαξης) με συνέπεια, μετά τη διαπίστωση δύο παραβιάσεων της εργατικής νομοθεσίας αναφορικά με την απλήρωτη εργασία να διατάσσεται η προσωρινή διακοπή λειτουργίας της επιχείρησης για κάποιο χρονικό διάστημα, χωρίς η διακοπή αυτή να θεωρείται λόγος ανώτερης βίας.
- Να ξεκινήσει η λειτουργία του Μητρώου Παραβατών του άρθρ. 68 του Ν. 3863/2010 και να επεκταθεί σε όλα τα είδη εργολαβικών αναθέσεων.

Αλληλέγγυα και εις ολόκληρον ευθύνη νομικών εκπροσώπων και μετόχων

Να θεσπιστεί η προσωπική, αλληλέγγυα και εις ολόκληρον ευθύνη των προσώπων που είναι νόμιμοι εκπρόσωποι, πρόεδροι, διαχειριστές, διευθύνοντες σύμβουλοι, εντεταλμένοι στη διοίκηση και εκκαθαριστές των νομικών προσώπων και νομικών οντοτήτων, όπως αυτές προσδιορίζονται στο άρθρο 3 του ν. 4174/2013, για κάθε είδους ληξιπρόθεσμη απαίτηση των εργαζομένων των νομικών

Απλήρωτη εργασία: μάστιγα στην εποχή της κρίσης

Δέσμη προτάσεων για την αντιμετώπιση των συνεπειών της

προσώπων ή οντοτήτων αυτών που πηγάζουν από τις συμβάσεις εξαρτημένης εργασίας που έχουν συνάψει οι πρώτοι με αυτά, τόσο κατά τη διάρκεια λειτουργίας του νομικού προσώπου όσο και μετά από τη, με οποιονδήποτε τρόπο, διάλυσή του.

Περαιτέρω, αν κατά το χρόνο διάλυσης νομικού προσώπου ή νομικής οντότητας δεν έχουν εξοφληθεί όλες οι υποχρεώσεις του σε εργαζόμενους, οι, κατά το χρόνο διάλυσης αυτών, μέτοχοι ή εταίροι κεφαλαιουχικών εταιρειών με ποσοστό συμμετοχής τουλάχιστον δέκα (10%) τοις εκατό ευθύνονται αλληλεγγύως και εις ολόκληρο με το νομικό πρόσωπο ή τη νομική οντότητα για την καταβολή των οφειλόμενων εργατικών απαιτήσεων. Επίσης, και κάθε πρόσωπο που υπήρξε μέτοχος ή εταίρος κεφαλαιουχικών εταιρειών με ποσοστό συμμετοχής τουλάχιστον δέκα (10%) τοις εκατό, ευθύνεται αλληλεγγύως και εις ολόκληρο με το νομικό πρόσωπο ή τη νομική οντότητα για την καταβολή των οφειλόμενων εργατικών απαιτήσεων που δημιουργήθηκαν κατά τη χρονική περίοδο της ιδιότητας του μετόχου ή εταίρου.

Συμπεράσματα

Σε κάθε περίπτωση και ανεξάρτητα από τις πιο πάνω προτάσεις, η Διοίκηση του Εργατοϋπαλληλικού Κέντρου Αθήνας θεωρεί ότι απαραίτητο στοιχείο για τον περιορισμό της εργοδοτικής ασυδοσίας είναι η οργάνωση των μισθωτών στα Σωματεία, η συλλογική διεκδίκηση επίλυσης των σχετικών προβλημάτων τους με τις πλέον πρόσφορες μορφές αγωνιστικής διεκδίκησης.

Θεωρούμε αυτές τους προτάσεις εφικτές και είμαστε ανοιχτοί σε οποιαδήποτε άλλη προσθήκη, διόρθωση ή βελτίωση. Αναγνωρίζοντας τη δυσκολία που βρίσκεται συνολικά η ελληνική κοινωνία δε θέλουμε να βλέπουμε οικογένειες να μην έχουν να αγοράσουν τα απαραίτητα αγαθά και επιχειρήσεις που αντικειμενικά έχουν κέρδη να εκμεταλλεύονται τους εργαζομένους για λίγες εκατοντάδες ευρώ. Εμείς θα συνεχίσουμε να αγωνιζόμαστε, να προτείνουμε και να διεκδικούμε.

Αθήνα, 21-6-2017

ΓΙΑ ΤΟ Δ.Σ.

3^{ης} Σεπτεμβρίου 48B, 10433 - ΑΘΗΝΑ

Τηλ.: 210 8836917-8, 210 8841818-9 • Fax: 210-8839391

e-mail: eka@otenet.gr

www.eka.org.gr